

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Olgy Stránské a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **L. D.**
státní příslušnice Ukrajiny,
bytem U P., S.
zastoupena advokátem Mgr. Petrem Volšíkem,
se sídlem K Lipám 28, Praha,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
se sídlem náměstí Hrdinů, 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2017, č. j. MV-26892-4/SO-2017,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, doručenou soudu dne 7. 4. 2017, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 31. 1. 2017, č. j. OAM-11202-79/TP-2011 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1

zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Žalobkyně v žalobě uvádí, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protiústavní a porušuje její právo na spravedlivý proces a právo na respektování soukromého a rodinného života zakotvené v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přestože bylo řízení zahájeno v roce 2011, napadené rozhodnutí bylo vydáno až v roce 2017; správní řízení trvalo tedy více než 6 let, ačkoli mělo být rozhodnuto ve lhůtě 60 dnů od podání žádosti. Žalovaná také nezohlednila, že žalobkyně jakožto vdova má nadále mít postavení rodinného příslušníka.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí. Nad rámec toho stručně uvedla, že se v napadeném rozhodnutí ztotožnila se závěry správního orgánu I. stupně, že je žádost žalobkyně třeba zamítnout podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců (s žádným občanem Evropské unie nemá rodinnou vazbu předvídanou tímto ustanovením). Skutkový stav byl podle žalované zjištěn dostatečně, i s ohledem na to, že je řízení o žádosti ovládáno dispoziční zásadou. Napadené rozhodnutí tak žalovaná pokládá za přezkoumatelné, naplňující podmínky § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a i z jiných hledisek po všech stránkách souladné se zákonem. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.
4. V replice žalobkyně uvedla, že k okamžiku úmrtí jejího manžela v srpnu roku 2014 trvalo manželství déle než 3 roky a žalobkyně jako rodinný příslušník občana Evropské unie měla tedy na území České republiky povolen trvalý pobyt více než 3 roky. Nebylo nikdy prokázáno, že by šlo o účelové manželství, neboť řízení o zrušení povolení k přechodnému pobytu z důvodu obcházení zákona o pobytu cizinců účelovým uzavřením manželství bylo usnesením správního orgánu I. stupně ze dne 3. 10. 2013 zastaveno.
5. V doplnění žaloby žalobkyně zopakovala to, co uvedla v žalobě, a doplnila, že způsob, jakým bylo řízení správními orgány vedeno, jí nemůže jít k tíži. Byť žalobkyně jako cizinka nemá na pobyt na území České republiky právní nárok, nelze její žádost hodnotit formalisticky. Žalobkyně v České republice žije již dlouho, je vdovou po českém občanu, má zde vnoučata, která jsou českými občany, a vlastní zde nemovité věci. Z tohoto svého domovského prostředí nemůže být vytržena a donucena k přesídlení do své původní domoviny, ke které již žádné vazby nemá.
6. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Dne 26. 9. 2011 podala žalobkyně žádost o povolení k trvalému pobytu, přičemž jako důvod uvedla sloučení s rodinou. K žádosti přiložila mj. kopii cestovního dokladu, oddací list potvrzující, že dne ...uzavřela manželství s panem V. A., a rodné listy svých vnoučat. Dne 22. 11. 2011 správní orgán I. stupně usnesením řízení přerušil s ohledem na běžící řízení ve věci zrušení platnosti povolení k přechodnému pobytu na území České republiky z důvodu účelového uzavření manželství. Toto řízení bylo usnesením ze dne 3. 10. 2013 zastaveno. Po opatření proti nečinnosti ze strany žalované správní orgán I. stupně dne 18. 2. 2014 pokračoval v řízení.
7. Součástí spisu je dále sdělení Městského ústavu sociálních služeb J., který v něm na žádost správního orgánu I. stupně sdělil, že pan A. žije v tamním domě s pečovatelskou službou od roku 2006. O manželství pana A. není tamnímu zařízení nic známo. Z přiložené kopie

knihy noclehů vyplývá, že žalobkyně navštívila pana A. ve dnech 23. – 24. 1. 2011, 14. – 15. 12. 2011, 26. – 27. 2. 2012, 31. 3. – 2. 4. 2012 a 1. 12. – 13. 12. 2012. Dne 14. 3. 2014 poučil správní orgán I. stupně žalobkyni o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, avšak žalobkyně svého práva nevyužila.

8. Dne 6. 5. 2014 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým žádost podle § 87 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zamítl, neboť žalobkyně se pokusila získat povolení k trvalému pobytu účelovým uzavřením manželství; toto rozhodnutí však žalovaná dne 22. 4. 2015 zrušila a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení, neboť správní orgán I. stupně vycházel z listin, které nebyly součástí správního spisu, a svůj závěr o účelovosti manželství řádně neodůvodnil. Správní orgán I. stupně poté pokračoval v řízení. Dne 8. 6. 2014 proběhla u žalobkyně v domě v M. pobytová kontrola, při které se zjistilo, že žalobkyně v domě žije se svým synem, přičemž její manžel je z důvodu špatného zdravotního stavu umístěn v domově důchodců v J. Ve společném pokoji manželů neměl pan A. téměř žádné osobní věci. Podáním ze dne 12. 4. 2015 žalobkyně správnímu orgánu I. stupně doložila mj. úmrtní list svého manžela, který zemřel dne ..., a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 12. 2014, kterým byl žalobkyni přiznán vdovský důchod ve výši 5 204 Kč měsíčně. Dále jsou součástí spisu protokoly o výsledku žalobkyně a jejího manžela provedené dne 9. 4. 2009. Dne 29. 5. 2015 vydala žalovaná opatření proti nečinnosti. Součástí spisu je dále sdělení Městského ústavu sociálních služeb J. ze dne 19. 6. 2015, podle něhož žalobkyně navštívila svého manžela v tomto zařízení v roce 2009 21x, v roce 2010 5x, v roce 2011 3x, v roce 2012 2x, v roce 2013 2x a v roce 2014 2x (vždy se jednalo o vícedenní návštěvy). Dne 13. 10. 2015 byla žalobkyně vyslechnuta, nesdělila však žádnou podstatnou okolnost pro předmět soudního řízení. Dne 30. 10. 2015 poučil správní orgán I. stupně žalobkyni o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, avšak žalobkyně svého práva nevyužila.
9. Dne 16. 12. 2015 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž žádost žalobkyně podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců zamítl pro nepotvrzení důvodů podle § 87h odst. 1 písm. b) téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala a žalovaná je rozhodnutím ze dne 26. 5. 2016 zrušila a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že správní orgán I. stupně měl ve svém rozhodnutí reflektovat úmrtí manžela žalobkyně a nikoli své rozhodnutí založit na skutečnosti, že spolu manželé nežili ve společné domácnosti, což ani nebylo jejich povinností. Dne 31. 12. 2015 rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem pod č. j. 11 A 118/2015 – 39, že je správní orgán I. stupně nečinný a uložil mu rozhodnout o žádosti žalobkyně do 30 dnů od právní moci rozsudku. Dne 5. 7. 2016 vyzval správní orgán I. stupně žalobkyni k odstranění vad žádosti, konkrétně ji vyzval k doplnění žádosti o doklad o zajištění ubytování a doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie; k tomu jí stanovil lhůtu 15 dnů od doručení usnesení a řízení na 15 dnů přerušil. Dne 19. 8. 2016 pokračoval správní orgán I. stupně v řízení. Dne 21. 8. 2016 proběhla na adrese v M. pobytová kontrola, z níž vyplynulo, že žalobkyně, která nebyla zastižena, nyní provizorně bydlí v dětském pokoji spolu s vnukem, ale vbrzku se bude stěhovat do vlastního bytu v Ch. Na výzvu ze dne 5. 7. 2016 žalobkyně zareagovala podáním ze dne 26. 7. 2016, k němuž přiložila ověřenou kopii výpisu z katastru nemovitostí, z níž plyne, že vlastní rodinný dům č. p. X v M. Dne 21. 10. 2016 vydala žalovaná opakované opatření proti nečinnosti, jímž správnímu orgánu I. stupně přikázala rozhodnout o žádosti žalobkyně do 15 dnů. Dne 1. 11. 2016 vyzval správní orgán I. stupně žalobkyni k doplnění žádosti o doklady prokazující důvod, proč v období od 13. 3. 2016 do 15. 9. 2016 (tedy více než 6 měsíců) nepobývala na území České

republiky. Podáním ze dne 14. 11. 2016 žalobkyně správnímu orgánu I. stupně doručila úředně přeložené potvrzení, podle nějž v období od 11. 4. 2016 do 9. 9. 2016 pobývala v lékařském zařízení v Omsku. Rovněž sdělila svou novou adresu v Ch., kde dne 7. 11. 2016 proběhla pobytová kontrola, při níž žalobkyně nebyla zastižena, ale sousedka její přistěhování potvrdila. Dne 10. 11. 2016 poučil správní orgán I. stupně žalobkyni o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, avšak žalobkyně svého práva nevyužila. Dne 5. 12. 2016 vydala žalovaná opakované opatření proti nečinnosti, jímž správnímu orgánu I. stupně přikázala rozhodnout o žádosti žalobkyně do 15 dnů. Dne 6. 12. 2016 proběhla v M. další pobytová kontrola, z níž vyplynulo, že v domě bydlí žalobkyně a její syn.

10. Dne 31. 1. 2017 vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobkyně podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců zamítl pro nepotvrzení důvodů podle § 87h odst. 1 písm. b) téhož zákona. V odůvodnění rozhodnutí po krátké rekapitulaci dosavadního průběhu řízení uvedl, že žalobkyně sice v době podání žádosti byla manželkou občana Evropské unie, ten však v průběhu řízení zemřel. Pro výsledek řízení o žádosti je rozhodný skutkový stav ke dni vydání rozhodnutí, nikoli stav ke dni podání žádosti. Žalobkyni proto vyzval, aby doložila doklady prokazující naplnění podmínky podle § 15a zákona o pobytu cizinců, což však žalobkyně neučinila. Pobytovou kontrolou se zjistilo, že žalobkyně sdílí domácnost se svým synem, občanem Ruské federace. Dále správní orgán I. stupně prošel jednotlivá kritéria podle § 15a zákona o pobytu cizinců a shrnul, že případ žalobkyně nelze podřadit pod § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť její manželství zaniklo dne 21. 8. 2014 smrtí manžela a žalobkyně nedoložila, že by od té doby uzavřela manželství jiné. Případ žalobkyně nelze podřadit pod § 15a odst. 1 písm. b) či c) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně není ani rodičem občana EU mladšího 21 let (její syn je občanem Ruské federace a je starší 21 let), ani není sama dítětem občana Evropské unie mladší 21 let (žalobkyni je 70 let). Dále na její případ nelze aplikovat § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně není nezaopatřeným přímým příbuzným občana EU ve vzestupné či sestupné linii; má sice vnoučata, která jsou českými státními občany, ale není nezaopatřená ve smyslu § 152 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (není osobou mladší 26 let, která by se soustavně připravovala na budoucí povolání, ani neprokázala, že nemůže vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, případně v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu) a ostatně, nezletilá vnoučata nemohou žalobkyni vyživovat ani o ni pečovat, byť by spolu sdíleli společnou domácnost. Žalobkyně není ani nezaopatřenou přímou příbuznou manžela občana EU, neboť manželství jejího syna s českou občankou zaniklo rozvodem. Na případ žalobkyně nedopadá ani § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně nedoložila, že by v Rusku nebo v jiném státě sdílela společnou domácnost s občanem Evropské unie. V úvahu nepřipadá ani aplikace § 15a odst. 3 písm. a) bodu 3 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně nedoložila, že by její zdravotní stav vyžadoval péči jiné osoby. Konečně nelze na věc aplikovat ani § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jelikož žalobkyně netvrdila, že by žila ve společné domácnosti s občanem EU, s nímž by měla vztah obdobný vztahu rodinnému. Protože se v řízení neprokázalo, že by žalobkyně měla k nějakému občanu EU vazbu předvídanou § 15a zákona o pobytu cizinců, shrnul správní orgán I. stupně, že nejsou dány důvody pro vydání povolení k trvalému pobytu uvedené v § 87h zákona o pobytu cizinců.
11. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala. V odvolání poukázala na to, že od podání žádosti do vydání prvostupňového rozhodnutí uběhlo 6 let, ačkoli se žalobkyně opakovaně

domáhala ochrany proti nečinnosti a žalovaná i Městský soud v Praze opakovaně uložili správnímu orgánu I. stupně rozhodnout. Za těchto okolností nelze žalobkyni přičítat k tíži, že již není manželkou občana EU. Žalobkyně po smrti manžela navrhla, aby správní orgán I. stupně pokračoval v řízení a udělil jí pobyt podle jiného ustanovení zákona o pobytu cizinců, přičemž na své další vazby k České republice opakovaně upozorňovala (např. vlastnictví nemovité věci, vnoučata, 6 let nepřetržitého pobytu v České republice, účast v právnické osobě a vdovský důchod).

12. Dne 29. 3. 2017 vydala žalovaná napadené rozhodnutí. Po stručné rekapitulaci dosavadního průběhu řízení uvedla, že z žádosti jednoznačně vyplývá, že se žalobkyně domáhala povolení trvalého pobytu jako rodinná příslušnice občana EU. Žalovaná připomněla, že zákon o pobytu cizinců nepřiznává postavení rodinného příslušníka občana EU všem cizincům, kteří mají nějaký příbuzenský vztah s občanem EU, nýbrž jen těm, kteří naplňují podmínky stanovené § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná se ztotožnila se závěrem správního orgánu I. stupně, že to se v případě žalobkyně neprokázalo. Skutečnost, že ke dni podání žádosti žalobkyně tyto podmínky splňovala, není relevantní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 – 79). Ostatně při výkladu zastávaném žalobkyní by se úmrtím manžela zhojila účelovost manželství, již správní orgán I. stupně nemohl z povahy věci nadále zkoumat. Správní orgán I. stupně nemohl žádost posoudit podle § 68 zákona o pobytu cizinců, protože žalobkyně v řízení opakovaně tvrdila, že je v postavení rodinného příslušníka; nikdy nežádala, aby její žádost byla posouzena jako žádost cizinky ze třetí země, tj. bez jakékoli vazby na občana EU. Žalobkyně také nemá právo obsah své žádosti měnit bez součinnosti se správním orgánem I. stupně a bez uvedení důvodů, pro které o změnu žádá, přičemž se musí jednat o důvody vzniklé nezávisle na vůli účastníka. Není chybou správních orgánů, že žalobkyně podala žádost o pobytové povolení, pro které nesplňuje zákonné podmínky. Ostatně žalobkyni jakožto cizince nesvědčí právo na pobyt v České republice (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2006, sp. zn. II. ÚS 59/06).
13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud proto přistoupil k jejímu věcnému projednání. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). O žalobě rozhodl soud bez jednání, neboť oba účastníci na výzvu soudu výslovně sdělili, že s takovým postupem souhlasí. Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.
14. Podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců vydá ministerstvo rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 2 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území, pokud je nejméně 1 rok rodinným příslušníkem státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo rodinným příslušníkem občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území.
15. V posuzované věci jde zejména o výklad pojmu rodinný příslušník občana Evropské unie, upraveného v § 15a zákona o pobytu cizinců, který zní:

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,
- c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a
- d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

(2) Za nezaopatřenou osobu se podle odstavce 1 písm. d) se považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který

- a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,
- b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo
- c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(3) Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že

- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
  - 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
  - 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo
  - 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo
- b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

(4) Ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

16. Žalobkyně nejprve namítá, že řízení trvalo příliš dlouho, čímž bylo zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces. Soud ze správního spisu zjistil, že řízení probíhalo od 26. 9. 2011 (podání žádosti) do 29. 3. 2017 (vydání napadeného rozhodnutí), tedy pět a půl roku. Jde přitom o řízení, v němž mělo být rozhodnutí v prvním stupni vydáno ve lhůtě 60 dnů od podání žádosti [§ 169 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015]. Přesto bylo první rozhodnutí vydáno více než dva a půl roku od podání žádosti. Po jeho zrušení čekala žalobkyně na další rozhodnutí 8 měsíců a poté, co bylo i toto rozhodnutí zrušeno, vydal správní orgán další rozhodnutí po dalších 8 měsících. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 169 zákona o pobytu cizinců byla podstatně překročena, o čemž svědčí i opakovaná opatření proti nečinnosti průběžně vydávaná žalovanou a rovněž rozsudek Městského soudu v Praze, který nečinnost správního orgánu I. stupně konstatoval. Překročení lhůt pro vydání správního rozhodnutí je jistě vadou řízení, nikoli však takovou, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí a v důsledku které by bylo třeba žalobou napadené rozhodnutí zrušit, neboť nedodržení lhůty stanovené správním řádem pro vydání rozhodnutí nemůže samo o sobě nikterak ovlivnit zákonnost rozhodnutí ve věci samé, tj. zákonnost závěrů, k nimž správní orgán dospěl při posouzení skutkových zjištění po právní stránce. Jakkoli tedy soud dává žalobkyni za pravdu, že řízení o její žádosti trvalo nepřiměřeně dlouho, nejde o důvod, pro který by soud mohl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení. Takový postup – pokud by nebyly dány jiné důvody pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí – by ostatně vedl opět jen k dalšímu prodloužení správního řízení.

17. Dále žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí představuje zásah do jejího soukromého a rodinného života, neboť nezohledňuje, že jako vdova po občanovi Evropské unie by měla mít postavení rodinného příslušníka. Této námitce však soud nepřisvědčil, neboť tento požadavek žalobkyně nemá oporu v právních předpisech, zejména nikoli v § 15a zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení je transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“). Jejím cílem je chránit právo na rodinný život občanů členského státu Evropské unie a umožnit jim, aby v Evropské unii žili nebo se v jejím rámci přestěhovali, aniž by museli zpřetrhat své rodinné vazby s cizinci (nejde ovšem o všechny příbuzenské vazby, nýbrž pouze o některé z nich, které jsou v českém právním prostředí vypočtené právě v § 15a zákona o pobytu cizinců). V důsledku tzv. vnitrostátního dorovnání se pak dané ustanovení vztahuje také na české státní občany a jejich rodinné příslušníky (§ 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců). K tomu je třeba dodat, že privilegované postavení rodinného příslušníka občana členského státu Evropské unie mají pouze ti cizinci, jejichž příbuzenský vztah aktuálně existuje. Smyslem § 15a zákona o pobytu cizinců není chránit bývalé rodinné příslušníky, jejichž vztah s občanem Evropské unie již netrvá, a to bez ohledu na to, zda skončil z jejich vlastní vůle (rozvod manželství), nebo z důvodů na jejich vůli nezávislých (úmrtí). Dokud tedy žil manžel žalobkyně pan V. A., měl právo na to, žít se svou manželkou – žalobkyní společně na území Evropské unie. Z toho plynulo žalobkyni právo získat pobytové povolení jakožto jeho rodinná příslušnice. Jakmile však pan A. zemřel, jeho právo realizovat na území Evropské unie rodinný život se svou manželkou zaniklo. Žalobkyně se tak nemůže skrze toto zaniklé právo svého zesnulého manžela úspěšně domáhat, aby jí byl povolen trvalý pobyt jakožto rodinné příslušnici občana Evropské unie. Žalovaná správně vyhodnotila, že bylo na místě žádost žalobkyně zamítnout, protože se nepotvrdilo naplnění podmínek uvedených v § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, zejména se tedy nepotvrdilo, že je žalobkyně rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu ustanovení §15a zákona o pobytu cizinců, jak to správní orgán I. stupně výstižně rozebral v prvostupňovém rozhodnutí, jehož podstatný obsah soud rekapituloval v bodě 10 tohoto rozsudku. Námitka je nedůvodná.
18. Pro úplnost soud dodává, že tento závěr žalované je založen čistě na tom, že žalobkynin manžel zemřel a jiného občana EU, jehož by považovala za svého rodinného příslušníka, žalobkyně neoznačila, tím méně aby vzájemnou vazbu prokázala. Nejedná se o hodnocení manželství žalobkyně s panem A., ani o vyslovení jeho účelovosti. Rovněž je třeba dodat, že ostatní vazby na Českou republiku, které žalobkyně zdůrazňuje (vlastnictví nemovitých věcí, účast v tuzemské právnické osobě, vdovský důchod, absence vazeb k Rusku) nejsou relevantní pro získání pobytového titulu odvíjejícího se od postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie, protože nijak neprokazují vztah žalobkyně k takové osobě. Některé z nich mohou být relevantní pro řízení o žádosti o získání jiného pobytového titulu. To však předmětem tohoto soudního řízení není; tím je pouze přezkum zákonnosti napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo.
19. Tvrdí-li žalobkyně, že bylo žalobou napadeným rozhodnutím zasaženo do jejího práva na soukromý či rodinný život (vzhledem k pobytu syna a vnoučat), musí soud poznamenat, že existence těchto vazeb nevyžaduje, aby žalobkyni bylo uděleno žádané povolení k trvalému pobytu, které je v případě cizinců nejvyšším pobytovým oprávněním. Tyto vazby nicméně nevylučují, aby žalobkyně podala žádost o jiné pobytové oprávnění.

20. K námitce uplatněné v doplnění žaloby (tj. požadavek, aby její žádost nebyla posuzována formalisticky) soud nepřihlédl, neboť rozšířit žalobu o nové žalobní body je možné pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Ta činí v posuzované věci 30 dnů (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 4. 4. 2017. Posledním dnem lhůty pro podání žaloby byl čtvrtek 4. 5. 2017. Žalobní bod uplatněný dne 24. 8. 2018 je tudíž opožděný.
21. Protože soud neshledal žalobní body důvodnými a nezjistil žádnou vadu, k níž by měl povinnost přihlédnout i bez námítky, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
22. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její běžné činnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. září 2018

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu